

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет

Кафедра ботаніки

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної internet-конференції

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

**«ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ
ИССЛЕДОВАНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫХ РАСТЕНИЙ»**

**"INVESTIGATIONS OF MEDICINAL PLANTS –
THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS"**

20-21 березня 2014 року

м. Харків, Україна

Харків 2014

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Національний фармацевтичний університет

Кафедра ботаніки

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН»**

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної internet-конференції

20-21 березня 2014 року

м. Харків, Україна

Видавництво НФаУ

Харків 2014

УДК: 615:581/.582

Редакційна колегія: проф. Гонтова Т. М. (голова), доц. Кічимасова Я. С., ас. Опрошанська Т. В.

Укладачі: Кічимасова Я. С., Опрошанська Т. В.

Відповідальний секретар: Кічимасова Я. С.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження лікарських рослин : матеріали I Міжнародної науково-практичної internet-конференції (м. Харків, 20-21 березня 2014 р.) /редкол. : Т. М. Гонтова, Я. С. Кічимасова, Т. В. Опрошанська. – Х. : Вид-во НФаУ, 2014. – 282 с.

Збірник містить матеріали I Міжнародної науково-практичної internet-конференції студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів, науковців та практиків.

Розглянуто питання щодо визначення місця ботаніки у підготовці спеціалістів фармації, висвітлення напрямків наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань фармакогностичного вивчення лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, розробки рослинних субстанцій на їх основі, проведення контролю якості сировини, субстанцій та препаратів України, країн ближнього та дальнього зарубіжжя.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями ботаніки, фармакогнозії та фармації в цілому.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК: 615:581/.582

Діагностичні ознаки сировини *Medicago falcata* L. subsp. *romanica* (Prodan)**O. Schwarz & Klink.****Гречана О.В.**

Запорізький державний медичний університет
Кафедра фармакогнозії, фармакології і ботаніки

Люцерна (*Medicágo* L.) — рід однорічних і багаторічних трав або напівчагарників родини Бобові (*Fabaceae* L.).

Араби годували цією рослиною коней, вірячи в те, що вони стануть швидкими і витривалими. Листя люцерни, багаті мінеральними та поживними речовинами, вони називали *al-fac-facah*, що означає "батько всієї їжі". Іспанці скоротили його на *alfalfa*, яке одночасно є і англійським варіантом назви рослини [3].

Люцерна є поліморфним родом. Світовий асортимент представлений 61 видом, з яких територією України зустрічається 24 - однорічні, дворічні, багаторічні та змішані. Зустрічаються кілька видів ендеміків. Найбільше поширення мають люцерна посівна (синя) - *Medicago sativa*, люцерна серповидна (жовта) - *Medicago falcata* і люцерна середня (мінлива) - *Medicago varia* [1, 2].

Люцерну використовують у сільському господарстві як корм для худоби; її заготовляють на сіно і роблять з неї сінне борошно.

У народній медицині люцерну застосовують при захворюваннях кишечника, шлунка, щитовидної залози, для поліпшення обміну речовин, нормалізації стану кровоносної системи, зниження рівня холестерину, підвищення рівня гемоглобіну в крові. Листя і плоди люцерни містять мінеральні елементи (калій, кальцій, фтор та ін), вуглеводи, білки, жирні кислоти, ефірні олії, пектини, рослинні стероїди, ферменти, хлорофіл, алкалоїди, гормоноподібні речовини, каротин [1, 3].

Люцерна є одним з компонентів біологічно активних добавок до їжі американських компаній *NutriCare International*, *CaliVita International* («*Spirulina Chlorella Plus*»), *Life Production* (препарат «*Green Care*»), «*Антихолінестерін*», «*Ерамін*», «*Альфа герб*», порошки «*хлорофіл люцерни*» виробництва Росії та ін. [1, 4].

Фітоконцентрати люцерни посівної використовуються в засобах по догляду за шкірою.

Деякі види використовують з декоративними (*Medicago sativa*, *Medicago falcata*) цілями.

Дикорослий вид *Medicago falcata* L. subsp. *romanica* (Prodan) O. Schwarz & Klink. має потужну кореневу систему, що глибоко проникає в ґрунт: головний корінь виражений тільки на початку вегетації, а надалі утворюється велика кількість однакових за товщиною коренів.

Мікроскопічну будову стебел та листкової пластинки дивились на свіжозібраній сировині, вивчаючи препарати з поверхні та класичних зрізах з використанням мікроскопу та цифрової фотокамери [5].

Стебла гіллясті, утворюють потужний кущ заввишки 50-150 см.

Листя люцерни трійчасті, середній листочок розташовується на довшому черешку. Пластинка листка еліпсоїдна, оберненояйцеподібної або подовжено-еліптичної форми із зубчастою верхньою частиною, часто опушена з нижньої сторони. Найбільш типовими є листочки середніх ярусів.

Суцвіття - китиця від головчастої до подовжено-циліндричної форми, завдовжки 1,5 - 8 см, утворюється на верхівці і бічних стеблах. Складається з стрижня, що виходить з пазухи листка і 12 - 26 квіточок метеликового типу, що сидять на коротких квітконіжках. Цвітіння китиць на рослині і квіток у суцвітті йде знизу догори. Квітки обостатеві. Віночок квіток у різних видів люцерни може бути однаковим за забарвленням або сильно варіює, має всі відтінки синього, лілового, жовтого кольорів, буває строкатим або білим.

Література

1. Дарханова В.Г., Строева Н.С. Изучение генетического разнообразия люцерны методом *in vitro* / *Успехи современного естествознания* 2004 №7 - С. 51-52
2. Chekol T., Vough L. R. A Study of the Use of Alfalfa (*Medicago sativa* L.) for the Phytoremediation of Organic Contaminants in Soil / *Remediation J.* – 2001. - Vol 11 (4) – P. 89 – 101.
3. Fan S, Li P, Gong Z, Ren W, He N. Promotion of pyrene degradation in rhizosphere of alfalfa (*Medicago sativa* L.). / *Chemosphere*. 2008. Vol. 71 (8) - P. 1593 - 1598.
4. Hwang J., Hodis H. N., Sevanian A. Soy and alfalfa phytoestrogen extracts become potent low-density lipoprotein antioxidants in the presence of acerola cherry extract. / *J. Agric. Food Chem.* – 2001. Vol. 49 (1) – P. 308 - 314.
5. Trease G. E. A Text Book of Pharmacognosy. / G. E. Trease, W. C. Evans - [16th Edn.]. - London : *Elsivier Health Science*, - 2009. – 616 p.

Comparison of anti-oxidative, anti-inflammatory and anti-mutagenic activity of *Solidago gigantea* Ait and *Solidago canadensis* L. (Asteraceae)

Maria Szumera^{1,3}, Anna Jezierska-Domaradzka¹, Krzysztof Domaradzki², Maciej Nowak^{1,3}, Adam Matkowski¹, Dorota Woźniak¹.....220

Вивчення низки реопараметрів гелю «Ротрин-Дента»

Безпала Ю.О., Баранова І. І., Маргинюк Т. В.....222

Вивчення особливостей анатомічної будови вегетативних органів герані болотної, як елемент контролю якості рослинної сировини

Бензель І.Л.....224

Перспективи використання лактулози як функціональної добавки до харчування

Бурд Н.Б., Васильєва О.А., Глущенко А.В.....226

Актуальні проблеми ринку дієтичних добавок, харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання та функціональних харчових продуктів

Гарна С.В., Колесніков О.В., Трембач О.І.....227

Исследование сорбционных характеристик фитоминералосорбентов на основе монтмориллонит содержащих глин по отношению к патогенному микроорганизму *Pseudomonas aeruginosa*.

Гевара Агирре Хуан Хосе, А.И.Везенцев, В.Д.Буханов, О.Н.Панькова, П.В.Соколовский.....229

Особенности создания средства местного действия для применения при синдроме диабетической стопы.

Гончарова А.А., Баранова И.И.....231

Діагностичні ознаки сировини *Medicago falcata* L. subsp. *romanica* (Prodan) O. Schwarz & Klink

Гречана О.В.....233

Зниження якості та безпечності лікарської рослинної сировини за дії фітовірусів

Дуніч А.А., Міщенко Л.Т.....235

Ионометрический анализ лекарственных форм, содержащих спиртовые настойки

Евтифеева О.А., Кизим Е.Г., Петухова И.Ю.....237

Перспективы изучения содержания аминокислот лекарственных растений и полисахаридных комплексов представителей семейства *Asteraceae* L.

Кичимасова Я.С., Гонтовая Т.Н., Ильинская Н.И., Соколова О.А.....239

Фармакогностический анализ фиточаев для похудения

Кострицына Я. В., Романтеева Ю. В.....240

Розробка методики кількісного визначення лавандової олії в гелі для лікування ран у II фазі ранового процесу

Кран О.С., Куліков А.Ю.....242